

B&W-besluit

Het college van Burgemeester en Wethouders heeft in zijn vergadering gesproken over Plan van aanpak *Benedenbuurt Coöperatief naar Duurzame Warmte* en besloten:

Datum vergadering: 12/06/2018

Beslispunten

1. De burgemeester te vragen wethouder Anne Janssen te machtigen de intentieverklaring, namens het , hem, te mogen ondertekenen;
2. akkoord te gaan met het Uitvoeringsplan Benedenbuurt Coöperatief naar Duurzame Warmte;
3. de raadsinformatiebrief vast te stellen;
4. de raadsinformatiebrief aan de griffie aan te bieden met het verzoek de raads- en steunfractieleden hiervan in kennis te stellen.

1. Aanleiding

De gemeente is samen met bewoners in de Benedenbuurt en de Woningstichting sinds 2016 aan het verkennen of in deze buurt bij de vervanging van de riolering gelijktijdig een warmtenet aangelegd kan worden.

In april kondigde het Rijk aan dat er een Proeftuinen regeling wordt geopend voor dergelijke projecten. Om hiervoor een aanvraag in te kunnen dienen (uiterlijk 1 juli) dient het college in te stemmen met het uitvoeringsplan voor de Benedenbuurt.

Proeftuinen aardgasvrije wijken

Het rijk stelt 90 miljoen ter beschikking voor gemeenten die al in 2018 kunnen starten met een proeftuin voor het aardgasvrij maken van een bestaande wijk. Het ministerie van BZK voert de regeling uit. Hun streven is om circa 20 wijken met zo'n 500 woningen te kunnen subsidiëren. Het is de bedoeling dat deze wijken eind 2018 kunnen starten met daadwerkelijke uitvoering.

Waarom is deze regeling van belang voor de Benedenbuurt?

We streven in Nederland naar een situatie waarin bewoners (huur of koop) ongeacht de wijk waar zij wonen even duur uit zijn als zij over stappen van aardgas als warmtebron naar een eigen warmtepomp of een warmtenet met collectieve bron. Om de kosten voor deze warmtetransitie eerlijk te verdelen moet de komende jaren flink wat wet en regelgeving aangepast worden. We zijn er bijvoorbeeld aan gewend dat de kosten van het aardgasnet (aanleg, onderhoud, vervanging, aan- en afsluitingen) worden gedeeld door alle aansluitingen in Nederland. De kosten worden dus gesocialiseerd. Bij warmtenetten is dit nog niet het geval. Dit maakt het aansluiten op een warmtenet, zonder dat de overheid bijspringt, erg duur. Naast de zogenaamde aansluitkosten zijn er dan ook nog eens allemaal kosten 'achter de voordeur' die bewoners of huurders zouden moeten ophoesten. De wellicht net aangeschafte HR-ketel kan bij het grofvuil, de gaskookplaat moet worden vervangen door inductie, daarvoor moeten er extra groepen bij in de meterkast, etc. Geen enkele bewoner staat te juichen om dit soort kosten te maken. Je gaat ze ook nooit terugverdienen, het is de onrendabele top van de bewoner. Zonder subsidieregelingen vanuit de overheid zullen er maar weinig mensen bereid zijn aan te sluiten op een warmtenet.

De proeftuinensubsidie is bedoeld voor dit soort kosten. In de aanvraag voor de regeling (bijlage 1) maken we de kosten achter de voordeur voor woningen in de Benedenbuurt inzichtelijk. Het gaat om een flink bedrag; €11.900 per woning en €5,35 miljoen voor de hele wijk. Ook de gemeente kan deze kosten niet dragen. We dragen al flink bij in de warmtetransitie door uren vrij te maken voor wijkprocessen en flinke bijdragen te leveren in onderzoeken en proceskosten. Tot op heden staat daar nog geen bijdrage van het Rijk tegenover. Deze proeftuinenregeling is de eerste financiële handreiking vanuit het Rijk.

20 wijken in heel Nederland, wat is de kans op selectie?

Van de twintig wijken die dit jaar subsidie kunnen krijgen zijn zeker vier al vergeven aan Groningen en één aan Rotterdam-Zuid. Bij BZK leeft de wens bij selectie van de wijken te letten op geografische spreiding. Het ligt niet voor de hand dat er in Gelderland meer dan 2 wijken geselecteerd zouden worden. Binnen het programma *Wijken van de Toekomst* van het Gelders Energie Akkoord (11 wijken) is De Benedenbuurt de wijk die het meest potentie heeft om ook daadwerkelijk eind 2018 tot uitvoering over te gaan. Het ministerie van BZK is in april op bezoek geweest in de Benedenbuurt. Uit dit bezoek hebben wij de indruk gekregen dat een aanvraag kansrijk is.

Naast geografische spreiding kijkt BZK kritisch naar het leereffect. De projecten mogen niet allemaal op elkaar lijken. Op die manier kan heel Nederland van deze eerste 20 wijken leren. Dit is het punt waarop Wageningen hoog kan scoren. Het gaat hier immers om een wijk:

- waar het initiatief om een warmtenet aan te leggen van bewoners zelf komt;
- in een gebied waar nog geen bestaand warmtenet ligt dat 'uitgerold' kan worden;
- met zeer gemengde woningen; grondgebonden huur en particulier en VvE complexen;
- waar een buurtcoöperatie eigenaar wil worden van warmtebron en/of warmtenet, hier zijn nog maar enkele voorbeelden van in Nederland. (Wat niet wil zeggen dat het niet mogelijk is; in Denemarken is het al veel gebruikelijker).

Er zullen veel aanvragen gedaan worden voor wijken waar warmtebedrijven een bestaand warmtenet verder gaan uitrollen in een wijk met veel huurflats met collectieve stookinstallaties. Deze wijken staan te boek als de makkelijkst aansluitbare wijken. Ze zullen minder hoog scoren in de categorie 'leereffect'. Ook zal lastiger aannemelijk te maken zijn dat er een hoge onrendabele top is op het aansluiten van de woningen.

Rol Gemeente en risico's

Het meewerken met een bewonersinitiatief is iets dat wij als gemeente als vanzelfsprekend zien. Graag geven wij bewoners van Wageningen zoveel mogelijk grip op de toekomstige energievoorziening. Hoe je dat precies doet is echter pionierswerk.

Op dit moment verkennen we of het mogelijk is warmtenet en bron, in overleg met de coöperatie, als gemeente aan te besteden en vervolgens aan de Coöperatie over te dragen. Aan deze route zijn risico's verbonden die wij de komende tijd verder in kaart zullen brengen. De voordelen van deze route zijn echter ook evident;

- De Coöperatie is op dit moment nog niet in staat om deze rol te pakken, we ontzorgen ze hiermee.
- Aanbesteding door alleen gemeente en gelijktijdig met de werkzaamheden voor rioleringsvervanging gaat sneller (rioleringsvervanging kan niet eeuwig uitgesteld worden en we zien graag snel daadwerkelijke CO₂ reductie)
- Door zelf de rol van ontwikkelaar te pakken zullen de kosten voor aansluiters lager uitpakken.

Dit is nog maar schetsmatig meegenomen in de aanvraag bij BZK. Zetten we deze route door dan volgt hierover vanzelfsprekend een separaat college / raadsbesluit.

Inzage voor BZK in onze wijk planning komende jaren

De proeftuinen vormen de start van een meerjarenprogramma gericht op het aardgasvrij maken van bestaande wijken. De vormgeving van dit uitvoeringsprogramma is onderdeel van de besprekingen voor het te sluiten landelijk klimaatakkoord. BZK wil graag van ons horen in welke wijken wij in de komende jaren van plan zijn te starten met aardgasvrij maken. Deze planning is weergegeven in bijlage 3.

2. Mogelijke oplossingen

nvt

3. Voorkeursoplossing en argumentatie

nvt

4. Draagvlak en advies

Klimaattoets

Dit besluit en de uiteindelijke uitvoering van het project in de Benedenbuurt zal een zeer positief effect hebben op het behalen van de ambitie Wageningen Klimaatneutraal 2030.

Minimacheck

In het project, en de verdere uitwerking, wordt maximaal rekening gehouden met minder draagkrachtigen.

Groentoets

Nog niet van toepassing. Groentoets wordt meegenomen in het proces van vervangen bestrating/ groen bij rioleringsvervanging.

5. Financiën

Voor ondersteuning en onderzoek in het proces van de Benedenbuurt wordt al enige tijd geput uit het budget dat de raad beschikbaar heeft gesteld voor de warmtetransitie (FCL 55088101 ECL 01040) Dit is als cofinanciering aangeboden bij het verkrijgen van diverse subsidies van de provincie.

Voor de rioleringsvervanging in de Benedenbuurt is reeds investeringskrediet verkregen van de raad. Omdat voor deze vervanging de straten open gaan en tot aan de voordeuren gegraven moet worden zijn er geen bijkomende kosten voor graafwerkzaamheden tbv aanleg van het warmtenet. Dit is de reden dat de gemeente aanbiedt het net 'om niet' mee te leggen. Materiaalkosten komen wel voor rekening van de initiatiefnemer.

Indien het project in de Benedenbuurt een subsidie krijgt zullen de middelen aan de gemeente worden verstrekt door middel van een decentralisatie-uitkering uit het gemeentefonds (uiterlijk decembercirculaire 2018).

6. Uitvoering / Communicatie

Hoe wordt de buurt meegenomen?

Zoals gezegd is dit initiatief de wijk van het gas af te krijgen bij bewoners ontstaan. Al sinds voorjaar 2016 wordt er met een groeiende groep bewoners, de gemeente en de Woningstichting gezamenlijk onderzoek gedaan en plannen gemaakt. Dit resulteerde uiteindelijk in het scenario dat er een eigen warmtebron voor de wijk aangelegd zou kunnen worden (een ondiepe bodem bron met warmtepomp die dit water naar hoog temperatuur opwerkt) en dat gelijktijdig met de al geplande rioleringsvervanging een warmtenet aangelegd kan worden. Er ontstond een initiatief om een buurt energie coöperatie op te zetten (de oprichtingsstukken liggen nu bij de notaris) en het beoogd bestuur van deze coöperatie sprak de wens uit zelf de bron en het net in eigendom te hebben. Er zijn inmiddels iedere week werkgroep vergaderingen in woonkamers in de Benedenbuurt. Er is in korte tijd ongelooflijk veel expertise opgebouwd. Gemeente en de Woningstichting staan zeer positief in deze ontwikkeling.

Op maandag 11 juni was een tweede algemene bewonersavond om nog niet eerder aangehaakte bewoners te informeren, bevragen en hun steun op te halen. Resultaat van deze avond is dat....% van de buurtbewoners een aanvraag voor de Proeftuinenregeling ondersteund en dus positief staat tegenover het idee aan te gaan sluiten op een warmtenet.

>Zie voor meer informatie de uitnodiging en het verslag van deze avond in bijlage 5 en 6.

Hoe informeren we de raad?

Voor de aanvraag bij BZK is geen raadsbesluit nodig. Er is een korte RIB geschreven om de raad van deze subsidieaanvraag en de voortgang in het proces Benedenbuurt op de hoogte te stellen.

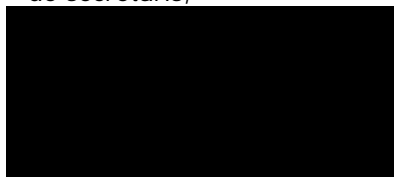
7. Bijlagen en voorafgaande relevante besluitvorming

- 1.Uitvoeringsplan Benedenbuurt Coöperatief naar Duurzame Warmte
- 2.Intentieverklaring gemeente, de Woningstichting, buurt Coöperatie Benedenbuurt
- 3.Planning Wijkaanpak Aardgastransitie Wageningen 2019-2020 voor BZK
- 4.Raads Informatie Brief
- 5.Brief Proeftuinenregeling BZK, 1 mei 2018
- 6.Nieuwsbrief bewoners Benedenbuurt mei 2018
- 7.(wordt per mail aan Anne Janssen toegezonden di 12 juni) Impressie bewonersavond 11 juni 2018
- 8.Machtiging voor ondertekening door Anne Janssen van de Intentieverklaring.

8. Bezwaar, beroep, zienswijzen

nvt

de secretaris,

R. van der Grijp

de burgemeester,

G.J.M. van Rumund